

Θεοδόσιος Ντομπζάνσκι: Ένας πιστός Χριστιανός Ορθόδοξος Εξελικτιστής

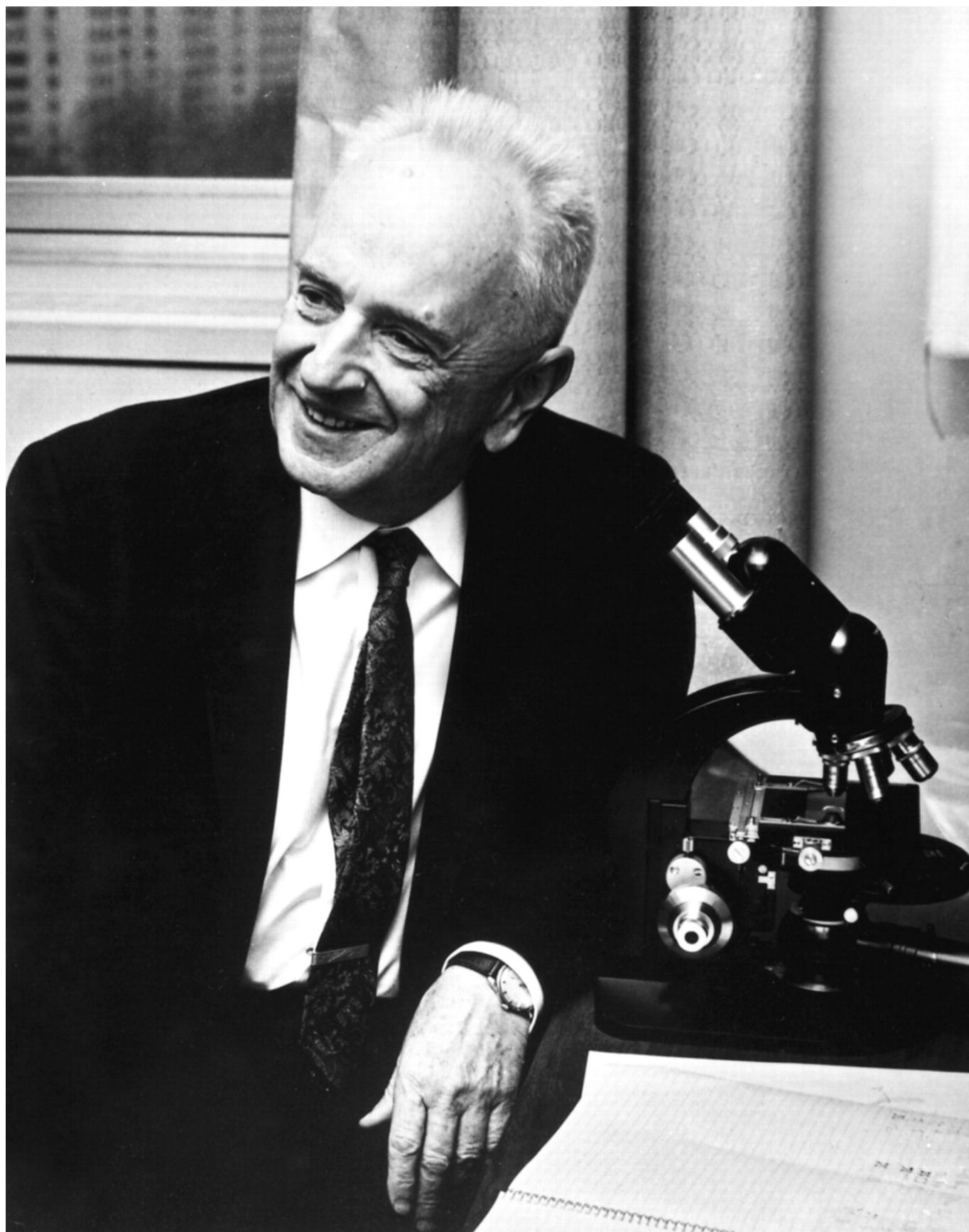
[Ορθοδοξία / Ορθόδοξη Θεολογία και επιστήμη](#)

[Πέτρος Παναγιωτόπουλος, Αν. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ](#)

Ο Θεοδόσιος Ντομπζάνσκι γεννήθηκε στο Νεμίροβ της Ουκρανίας το 1900. Σπούδασε Βιολογία στο Πανεπιστήμιο του Κιέβου και το 1927 μετέβη στις ΗΠΑ με υποτροφία, για να συνεχίσει τις σπουδές του. Εκεί εργάστηκε σε διάφορα εργαστήρια και σύντομα έγινε Καθηγητής σε διάσημα Πανεπιστήμια. Πέθανε το 1975 από λευχαιμία, ενώ μέχρι και την παραμονή του θανάτου του δούλευε στο εργαστήριο.

Δημοσίευσε την πρώτη του επιστημονική εργασία σε ηλικία 18 ετών και στο σύνολο της ζωής του δημοσίευσε συνολικά γύρω στις 600 μελέτες. Το 1937 δημοσίευσε το έργο «Η Γενετική και η Καταγωγή των Ειδών», το οποίο (μαζί με τις επανεκδόσεις του) θεωρείται το σπουδαιότερο βιβλίο της εξελικτικής θεωρίας του 20ού αιώνα.

Ο Θ. Ντομπζάνσκι έγινε γνωστός ως η ηγετική φυσιογνωμία σε αυτό που ονομάστηκε Συνθετική Θεωρία της Εξέλιξης ή αλλιώς Σύγχρονη Σύνθεση της Εξελικτικής Θεωρίας. Η σύνθεση αυτή αφορά τον εμπλουτισμό των αρχών της

δαρβινικής θεωρίας με τις νεότερες κατακτήσεις που προέκυψαν μετά από αυτήν, κυρίως με τη Γενετική (Νόμοι του Μέντελ, Γενετική Πληθυσμών κ.ά.). Ένα συναφές επίτευγμα του Ντομπζάνσκι ήταν ότι κατόρθωσε να εκφράσει τη μαθηματική επεξεργασία που προηγήθηκε με βιολογικούς όρους, ενώ ανέδειξε επίσης και ζητήματα που εκείνη παρέβλεψε. Το αποτέλεσμα ήταν η εξελικτική θεώρηση να συμπεριλάβει αρχές, παρατηρήσεις και πειραματικά δεδομένα, τα οποία αφορούν ένα πλήθος επιστημονικών κλάδων, όπως η Μοριακή Βιολογία, η Γενετική, η Εμβρυολογία, η Ζωολογία, η Παλαιοντολογία και η Βοτανική.

Ο ίδιος πίστευε ότι οι βιολογικές διαδικασίες διέπονται από μία εξελικτική αρχή. Έχει μείνει μάλιστα διάσημη η φράση του: «Τίποτε δεν έχει νόημα στη Βιολογία, παρά μόνο υπό το φως της εξέλιξης». Θεωρούσε ότι η εξέλιξη δεν είναι απλώς μια θεωρία, αλλά η ουσία της αποδίδεται καλύτερα με τα λόγια του ρωμαιοκαθολικού ιερέα και επιστήμονα Pierre Teilhard de Chardin: Η Εξέλιξη είναι ένας γενικό αξίωμα στο οποίο όλες οι θεωρίες, οι υποθέσεις και τα συστήματα υπακούουν και το οποίο πρέπει να ικανοποιήσουν για να είναι διακριτά και αληθινά. Η εξέλιξη είναι ένα φως που φωτίζει όλα τα γεγονότα, μια τροχιά την οποία πρέπει να ακολουθούν όλες οι γραμμές σκέψης.

Σε κάποια ευκαιρία, όταν ένας μουσουλμάνος κληρικός από τη Σαουδική Αραβία υποστήριξε ότι η Γη βρίσκεται στο κέντρο του κόσμου, αφού έτσι υπαγορεύεται από το Κοράνι (και έχοντας υπόψη αντίστοιχες απόψεις ορισμένων

Προτεσταντών), δήλωσε ότι «το Κοράνι και η Βίβλος δεν αντικρούουν τον Κοπέρνικο, όπως και ο Κοπέρνικος δεν αντικρούει αυτά. Είναι γελοίο να εκλαμβάνουμε τη Βίβλο και το Κοράνι ως αναγνώσματα φυσικής ιστορίας. Αυτά πραγματεύονται θέματα πολύ σοβαρότερα: Το νόημα του ανθρώπου και της σχέσης του με τον Θεό. Η εκπαίδευση δεν πρέπει να χρησιμοποιείται για να προάγει τον σκοταδισμό».

Εκείνο που είναι μάλλον λιγότερο γνωστό, είναι πως ο διαπρεπής Βιολόγος ήταν ένα πιστό μέλος της Ορθόδοξης Εκκλησίας (όσο και αν κάποιοι νεότεροι βιογράφοι του θέλουν να σχετικοποιήσουν αυτήν την πίστη του). Συγκεκριμένα, πίστευε ότι οι διεργασίες του Σύμπαντος έχουν κάποιο νόημα και ήταν αισιόδοξος πως η δημιουργικότητα του ανθρώπου μπορεί να φέρει την αρμονία στον κόσμο του.

Όπως μάλιστα βεβαιώνει ο Ακαδημαϊκός Κώστας Κριμπάς, ο οποίος υπήρξε μαθητής του, κατά τη διάρκεια επίσκεψής του στη χώρα μας ο Ντομπζάνσκι ζήτησε να μεταβεί στο Άγιο Όρος, στην Ι. Μονή του Αγ. Παντελεήμονος (ρωσική). Εκεί εκκλησιάστηκε και μετέλαβε των Αχράντων Μυστηρίων.

Πηγές:

Theodosius Dobzhansky (1973), «Nothing in Biology Makes Sense Except in the Light of Evolution», *The American Biology Teacher* 35 (3): 125-129

Ιωάννα Σουφλήρη, «200 Χρόνια Δαρβίνος ...υπό το φως της εξέλιξης», *BHMA Science*, 13-09-2009

Francis Collins, *Η γλώσσα του Θεού. Ένας επιστήμονας δίνει μαρτυρία για την πίστη*, μετ. Θ. Κετσέας, Παπαζήσης, Αθήνα 2009

Francisco Ayala, *Theodosius Dobzhansky, January 25, 1900 - December 18, 1975*, National Academy of Sciences, Washington DC 1985

Ayala F. - Fitch W., "Genetics and the origin of species: An introduction", *Proceedings of the National Academy of Sciences USA*, Vol. 94, pp. 7691-7697 (July 1997)

Shermer, M. - Sulloway, F.J. (2000). «The grand old man of evolution». *Skeptic* 8 (1): 76-82

<http://bit.ly/2pYvSts>